

Lyhenteet, viittaukset, lainaukset ja lähdeluettelot oikeudellisessa kirjoittamisessa

1. Johdanto

Talousoikeuteen tehdyt kandidaatintyöt, erikoistyöt ja diplomityöt ovat tieteellisiä opinnäytetöitä, joiden on muodoltaan täytettävä tietyt vaatimukset. Maanmittaustieteiden laitoksella Kiinteistötaloudessa (KTA) on muotoilussa ym. käytössä yhteiset diplomityön laatimisohteet ja kandidaatintyön ohjeet.

Oikeustieteellisissä tutkimuksissa on muodostunut tavaksi käyttää tiettyjä lyhenteitä ja laatia mm. lähde-, säädös- ja oikeustapaustietokannat tietyllä tavalla, on tämä ohjeistus laadittu kirjoittamisen ”tekniseen osaan” avuksi niille, jotka kirjoittavat oikeudellista tekstiä osana opinnäytetyötään.

2. Lyhenteet

Opinnäytetöissä käytetään oikeustieteellisessä kirjallisuudessa käytettyjä lyhenteitä. Lyhenneluettelo kirjataan esityksen alkuun sisällysluettelon jälkeen. Eräissä tapauksissa lyhenneluettelo on aiheellista jakaa ryhmiin. Se voi myös sisältää työssä käytetyt säädökset - otsikointi tällöin esim. Lyhenne- ja säädösluettelo).

Säädöslyhenteiden osalta on erityistä huomiota kiinnitettävä siihen, että säädös tulee kirjoitetuksi virallisessa muodossaan (ts. nimi oikein, täydellisenä). Nimen kirjoitusasu voi tarkistaa esim. www.finlex.fi -tietokannasta, www.edilex.fi -tietokannasta, Suomen Laki —teossarjan hakemistosta tai Editan säädöskokoelmakirjoista.

Säädöksen nimen jälkeen kirjataan myös sen numero ja antovuosi (tai antopäiväys ja numero). Myös kumotut säädökset tulevat säädösluetteloon ja ne olisi hyvä merkitä sanalla kumottu esim. sulkeissa.

Esim.

Lyhenne- ja säädösluettelo

HE	hallituksen esitys
MRL	Maankäyttö- ja rakennuslaki (132/1999)
RakL	Rakennuslaki (370/1958) (kumottu)
vp	valtiopäivät

Esim.

ELY	elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
LunL	laki kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta 603/1977 (tai 29.7.1977/603 eli kirjoittaja voi valita, kumpaa muotoa työssä käytetään säädöstunnisteiden merkitsemisessä. Samaa merkintätapaa tulee sitten käyttää kaikkien säädösten osalta.)
MRL	maankäyttö- ja rakennuslaki 132/1999 (tai 5.2.1999/132)
YM	ympäristöministeriö

Eräillä viranomaisilla on virallinen lyhennys (esim. ministeriöt ja valtion virastot), joita on käytettävä myös opinnäytetyissä. Lyhenteiden käyttö saattaa oikeustieteellisessä kirjallisuudessa joskus kuitenkin vaihdella. Valinta on suoritettava tapauskohtaisesti, mutta tietenkin samalla tavoin läpi koko työn. Oikeustieteellisen kirjallisuuden tavanomaiset lyhenteet toistuvat kirjojen lyhenneluetteloissa, joita voi tässä käyttää apuna.

Samanlaiset termit lyhennetään loogisesti samalla tavalla. Esim. MaantieL ja RataL. Vastaavasti tekstissä valitaan, käytetäänkö sanaa ”pykälä” vai merkkiä §. Suomen kielipöytäkirjan mukaan säännöksen numero ja pykälänmerkki erotetaan välilyönnillä 15 §.

Kun säädöstä käytetään työssä ensi kertaa, on luontevaa heti nimen jälkeen sulkuihin merkitä sen yksilöintitiedot (vähintään siis numero ja antovuosi) sekä lyhenne. Näin lyhennettä voidaan jatkossa käyttää eikä koko säädöksen ehkä pitkääkin nimeä ole aina tarvetta toistaa. Tekstin selvyys tosin saattaa joskus edellyttää säädöksen koko nimenkin toistamista.

Rakennussuojelulaille (60/1985, RakSL) voitiin suojella... Voimassa on 1.7.2010 lukien uusi laki rakennusperinnön suojelusta (tähän säädösnumero ja lyhenne)

3. Viittaukset ja lainaukset

3.1 Kirjallisuus

Koska opinnäytetyöt ovat keskeisiltä osiltaan kirjallisuustutkimuksia, on esityksestä selvästi käytävä ilmi, mitä lähde kulloinkin lainataan tai mihin lähteeseen viitataan. Mikäli samasta teoksesta on useita painoksia, tulee käyttää uusinta painosta, ellei vanhemman painoksen käyttäminen muusta syystä ole perusteltua.

Pitkiä suoria lainauksia tulisi välttää, ellei esim. sanamuodon vuoksi lainaus ole erityisesti perusteltavissa. Suora lainaus erotetaan yleensä lainausmerkeillä muusta tekstistä. Jos lainaus on pitkä, voidaan se kirjoittaa sisennettynä ilman lainausmerkkejä. Epäsuora lainaus sitä vasten ei muodoltaan eroa muusta tekstistä.

Valittavana on esimerkiksi kaksi yleistä viittaustapaa, jälkiviittaus tai alaviittaus. Jälkiviittaus tarkoittaa sitä, että välittömästi sen tekstin jälkeen, joka on suorasti tai epäsuorasti lainattu, merkitään ko. lähde. Jälkiviittaus on ainoa tapa silloin, kun viitataan säännökseen (esim. pykälä). Alaviitteen käyttö poikkeaa jälkiviitteestä vain kirjoitusteknisesti: lähde merkitään sivun alareunaan. Vaikka oikeuskirjallisuudessa alaviitemenetelmä on lähes yksinomainen viittaustapa, voidaan siitä huolimatta käyttää jälkiviittausta tai muita muotoiluohjeissa (kts. s. 1) mainittuja tapoja.

Viittauksen on oltava mahdollisimman lyhyt ja sisällöltään riittävä. Suositeltava tapa on merkitä kirjoittaja, teoksen julkaisuvuosi ja lainatut sivut, lähdeluettelosta selviää lähteen yksityiskohtaisemmat tiedot. Mikäli kirjoittajalta on lähdeluettelossa useampia teoksia samalta vuodelta, erotetaan ne viittauksessa toisistaan aakkosin.

Esim.

Intressivertailua pidetään immissio-oikeuden peruseriaatteena (*Mäkelä* 1992a, s. 823).

...Rekisteritontti on lain esitöissä määritelty tonttijaon mukaisesti muodostetuksi kiinteistöksi, joka on merkitty tonttina kiinteistörekisteriin (KM 1990:22, s. 29-30, 345). ...

Mikäli lainaus on useamman virkkeen mittainen, on sen käytävä tekstistä ilmi.

Esim.

...Mäkelän mielestä intressivertailu on immissio-oikeuden peruseriaate. Immissiosta haittaa kärsivien yleisten ja yksityisten intressien sekä kiinteistönkäyttäjien toiminnallis-taloudellisten etujen turvaamiseen on siksi kiinnitettävä huomiota. (Mäkelä 1992a, s. 823). Immission kohteena olevan kiinteistön omistajan kannalta on siis...

Sen lisäksi, että viittauksella voidaan osoittaa se teos, jota on lainattu, on toisinaan aiheellista viitata myös sellaiseen teokseen, jossa ko. asiaa käsitellään, mutta jota ei lainata.

Esim.

Intressivertailun merkitystä immissio-oikeudessa ei voida väheksyä (ks. *Mäkelä* 1992a, s. 823).

Mikäli viitataan useampaan kuin kahteen lähteeseen, tulee eri lähteet erottaa toisistaan puolipisteellä. Kahta lähdetä käytettäessä voidaan käyttää ja-sanaa.

Esim.

Ekroos - Majamaa 2000, s. 15-16 ja HE 101/1998, s. 35.

Ekroos - Majamaa 2000, s. 15-16; HE 101/1998, s. 35 ja Pirjatanniemi 2001, s. 154.

3.2 Säädökset

Säädöstekstien suoraa lainaamista tulee käyttää hyvin harkitusti.

Oikeustieteellisessä tutkimuksessa joudutaan usein tarkastelemaan saman lainkohdan eri aikoina voimassa olleita versioita. Niinpä niiden yksilöintiin on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Esim.

...Tilan ja kiinteistön käsitteiden välistä suhdetta jakolainsäädännössämme voidaan tarkastella myös niiden rekisteröintiä koskeneen JL 284 :n kannalta, Alkuperäisessä JL 284 §:ssä (L 604/1951) on määritelty tila-käsitteen sisältö. kun taas saman lainkohdan myöhemmissä versioissa on säännelty kiinteistökäsitteen sisällöstä (L 984/1976 ja L 509/1984)...(JL ei ole enää voimassa.)

Säännösten (pykälä, momentti, kohta) kirjaamisessa on otettava huomioon mm. seuraavat asiat:

MRL 46 a §:ssä

Lakilyhenteitä ei taivuteta, mikäli niitä seuraa säännös.
eli MRL on perusmuodossa.

MRL 1-6§:ssä

Pykälä ei taivuteta monikossa.

MRL 16.1 §

Momentti erotetaan pykälänumerosta pisteellä.

MRL 5.1,1 §

Kohta erotetaan momenttinumerosta pilkulla.

VL 2:3:ssä

Luvun jälkeen ilmaistava pykälä erotetaan kaksoispisteellä.

Lukuihin jaetuissa säädöksissä (tässä yllä vesilaki, VL) pykälänumero (3) erotetaan lukunumerosta (2) kaksoispisteellä, mikäli pykälänumerointi alkaa kussakin luvussa alusta. Vastaavasti esim maakaari ja perintökaari sekä osakeyhtiölaki.

Säädös- ja säännösviitteitä ei merkitä alaviitteiksi, vaan aina jälkiviittauksiksi. Mikäli teksti perustuu vain säännöksen selostukseen, siihen tulisi myös viitata. Jos teksti perustuukin johonkin oikeustieteessä esitettyyn tulkintaan tai kannanottoon ko. säännöksen sisällöstä tai merkityksestä, tulee tällöin viitata (myös) em. lähteeseen.

Huomioita aikamuodoista:

Säädöksen osalta suositellaan, että aikamuodot olisivat seuraavat:

a) voimassa oleva oikeus -> presens

esim. MRL:ssä säädetään... - ja lakiviittaus voi olla lauseen lopussa suluissakin.

b) aikaisemmin voimassa ollut oikeus imperfekti tai prefekti

esim. RakL:lla säädettiin tai on säädetty....

c) tulevaa lakia tai lain sisältöä kuvaten konditionaali (-isi-)

Uudella asunto-osakeyhtiölailla säädettäisiin... TAI esim. Säädetäisiin uusi vesilaki, joka kumoaisi vanhan, samannimisen lain.

3.3 Oikeustapaukset

3.3.1 Korkein oikeus ja korkein hallinto-oikeus

Korkein oikeus

KKO:n vuosikirjaratkaisuihin viitataan käyttämällä seuraavanlaisia yksilöintejä:

KKO 1941 I 3

Vuosi, selostuksen tunnus (I), selostuksen numero

KKO 1936 II 404

Vuosi, tiedonannon tunnus (II), tiedonannon numero

Vuodesta 1987 lukien ei KKO:n vuosikirjoissa ole enää käytetty ryhmittelyä selostuksiin ja tiedoksiantoihin. Ratkaisut kirjataan seuraavasti:

KKO 1987:57

Vuosi, ratkaisun numero

Nykyään voidaan jättää kaksoispiste KHO:n ja vuosiluvun väliin KHO:2010:1

Muihin KKO:n ratkaisuihin viitataan seuraavasti:

KKO 10.3.1972 t. 601

Antopäivämäärä, taltionumero

Korkein hallinto-oikeus

KHO:n vuosikirjaratkaisuihin viitataan käyttämällä seuraavanlaisia yksilöintejä:

KHO 1974 A I 1

Vuosi, yleisen osan tunnus (A), selostuksen tunnus (I), selostuksen numero

KHO 1984 A II 94

Vuosi, yleisen osan tunnus (A), tiedon tunnus (II), tiedon numero

Vuosien 1987-1996 KHO:n vuosikirjoissa ole enää käytetty ryhmittelyä selostuksiin ja tietoihin. Sen sijaan ratkaisut jaettiin A ja B –osiin, joista A oli yleinen osa ja B verotus. Ratkaisut kirjataan seuraavasti:

KHO 1990 A 51 Vuosi, yleisen osan tunnus (A), ratkaisun numero

Vuodesta 1997 lukien KHO:n ratkaisut merkitään

Vuosikirjaratkaisu:

KHO 2001:67 Vuosi, numero

Muihin KHO:n ratkaisuihin viitataan seuraavasti:

KHO 30.11.2001 t. 3003 Antopäivämäärä, taltionumero

Kaikki KKO:n ja KHO:n vuosikirjaratkaisut kirjataan Finlex-tietokantaan ks. www.finlex.fi, josta valitaan oikeuskäytäntö.

KHO:n osalta myös muu kuin vuosikirjaratkaisu on Finlexissä.

KHO 7.11.1978 t. 4817 (ATK) Antopäivämäärä, taltionumero, (vanhoissa voi olla myös ns. ATK-tunnus)

KHO:n kotisivuilta (www.kho.fi) ei nykyään käy esille ko. ratkaisun vuosikirjanumero, tapaus on silloin merkitty seuraavasti:

31.12.1999/4426 KHO:1999

-> tästä käy esille antopäivä, taltionumero, mutta vuoden jälkeen tuleva vuosikirjanumero puuttuu. Sen voi etsiä vuoden 1999 ratkaisuista Finlexistä tai vuosikirjoista käyttäen apuna antopäivää ja taltionumeroa. Näin esim. käytettäväksi tulee ratkaisun vuosikirjanumero (kuten yllä edellä)

KHO 1999:81 Vuosi ja numero
Nykyään voidaan myös jättää kaksoispiste
KHO:n ja vuosiluvun väliin KHO:2010:1

3.3.2 Muut tuomioistuimet ja viranomaiset

Esimerkkejä:

Hallinto-oikeus

Kouvolan HAO 17.03.2010 10/0164/2

Hallinto-oikeuden yksilöinti, antopäivämäärä, ratkaisun numero

Kunnanhallitus

Paltamon kh 25.2.1986, 178 §

Kunnanhallituksen yksilöinti, antopäivämäärä, pöytäkirjan asiakohda

Lautakunta

Vantaan rakltk 5.4.1988, 599 §

Lautakunnan yksilöinti, pöytäkirjan asiakohda

3.4 EU-lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset

Viitattaessa EU-lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin (KV-sopimukset) yleiset periaatteet ovat samat kuin yllä kappaleessa 3.1 esitetyt.

3.4.1 EU-lainsäädäntöön viittaaminen

EU:n lainsäädäntö jaetaan yleisesti asetuksiin, direktiiveihin ja päätöksiin. EU-säädöksille tyypillistä on niiden pitkä kirjoitusasu. Niin kuin kansallisten säädösten yhteydessä myös EU-säädösten tapauksessa säädösluetteloon pitää laittaa koko nimi. Säädösluettelon yhteydessä voi esitellä lyhyemmän version, jota sitten käyttää työssään myöhemmin.

Esimerkki asetuksesta: EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON ASETUS (EY) N:o 1907/2006, annettu 18 päivänä joulukuuta 2006, kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista (REACH), Euroopan kemikaaliviraston perustamisesta, direktiivin 1999/45/EY muuttamisesta sekä neuvoston asetuksen (ETY) N:o 793/93, komission asetuksen (EY) N:o 1488/94, neuvoston direktiivin 76/769/ETY ja komission direktiivien 91/155/ETY, 93/67/ETY, 93/105/EY ja 2000/21/EY kumoamisesta. (REACH-asetus)

- Tätä lyhennettyä muotoa, jonka olen asetukselle antanut (suluissa koko nimen perässä) voi käyttää läpi työn kun pitkä muoto on kerran esitelty.

Esimerkki direktiivistä: Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta.

- Tästä yleisesti käytetty lyhenne on ”jätedirektiivi”

Direktiivit voidaan purkaa osiin seuraavasti:

- luku -> artikla -> kohta -> alakohda
- esim. Jätedirektiivin 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan direktiiviä ei sovelleta ilmakehään joutuviin kaasumaisiin päästöihin.
- esim. Jätedirektiivin 1 luvun artikkelit 1-7 esittelevät direktiivin kohteen, soveltamisalan ja määritelmät.

Suomen säädöskokoelmaa vastaa EU:ssa EUVL eli Euroopan unionin virallinen lehti (aikaisemmin EYVL eli Euroopan yhteisön virallinen lehti). Lehti koostuu kahdesta toisiinsa liittyvästä sarjasta (L-sarja lainsäädäntöä varten ja C-sarja tiedonantoja ja ilmoituksia varten) sekä täydennysosasta (S-sarja julkisia hankintoja koskevia ilmoituksia varten).

Samaan tapaan kuin kansallisessa lainsäädännössä, myös EU:n tasolla on lainsäädännön valmistelevia asiakirjoja. Euroopan tasolla näitä kutsutaan KOM-asiakirjoiksi (engl. COM) ja osa niistä vastaa luonteeltaan kansallisia hallituksen esityksiä (Suomessa HE).

- esim. Ehdotus: EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI kuluttajan oikeuksista, KOM(2008) 614 lopullinen.
- näistä käytetään viitattaessa muotoa: KOM(2008) 614 lopullinen, s. xx.
- Pitkässä muodossa, kuten KOM(2001) 592 lopullinen COD 2000/0325 on loppuosassa tieto tämän säädösehdotuksen päätöksentekomenettelytavasta, tapauksessa COD =yhteispäätösmenettely.
- Sana lopullinen voi olla myös lyhyessä muodossa, esim. lopull.

- Lisäksi KOM-asiakirjaluokassa julkaistaan vihreitä ja valkoisia kirjoja, suuntaviivoja ja komission tiedonannot sekä erilaisia raportteja. (Kts. http://europa.eu/documentation/official-docs/index_fi.htm)
- Lisäksi käytössä on muita asiakirjaluokkia, kuten K- ja SEK -sarjan asiakirjoja (engl. C ja SEC). Näistä tietoja kts. <http://lib.eduskunta.fi/Resource.phx/kirjasto/yhteiskuntatieto/eu-tiedonlahdeopas/asiakirjat-komissio.htm>

3.4.2 Kansainvälisiin sopimuksiin viittaaminen

Esimerkki valtiosopimuksesta: Biologista monimuotoisuutta koskeva YLEISSOPIMUS, 78/1994.

- Merkittävimmistä KV-sopimuksista on yleensä vakiintunut käyttöön lyhyt muoto
- Sopimukset ovat jaoteltuina artikloihin ja kappaleisiin.

Yleensä on hyvä erottaa sopimuksen kansainvälinen voimaantulo ja sopimuksen voimaantulo Suomea sitovasti toisistaan. Nämä eivät yleensä ole sama ajankohta.

Huom. Sopimuksen allekirjoittamisesta voi siis mennä useita vuosia ennen kuin sopimus ratifioidaan eli saatetaan Suomen lainsäädännön mukaisesti voimaan. Tällöin siitä mainitaan SopS:n numero eli se numero, jolla kyseinen sopimus on julkaistu Suomen säädöskokoelman sopimussarjassa tai voidaan käyttää yllä olevaa tapaa jossa on vain tuo numerotieto 78/1994 ilman SopS:n numeroakin.

- esim. Biodiversiteettisopimuksen 16 artiklan 3 kappaleen mukaan kukin sopimuspuoli ryhtyy....

4. Lähdeluettelo, säädösluettelo, oikeustapaushakemisto

Kirjallisuuden lisäksi ovat myös säädökset, lainvalmistelutyöt ja oikeustapaukset keskeisiä oikeustieteellisen tutkimuksen lähteitä. Näitä kaikkia ei kuitenkaan tule kirjata samaan lähdeluetteloon, vaan säädökset ja oikeustapaukset luetteloidaan omiin ryhmiinsä. Säästösten luettelointi ei aina ole tarpeellista, koska ne yleensä käyvät ilmi jo lyhenneluettelosta (tai voi käyttää yhdistettyä luetteloa). Jos säädöksiä on vain yksi tai muutama, ei niistä tarvita omaa luetteloa tai mainintaa lyhenneluettelossakaan. Oikeustapaushuetteloon laajuus on harkittava tapauskohtaisesti. Jos samassa asiassa on annettu eriasteisia tuomioistuinten tai viranomaisten päätöksiä, sisällytetään oikeustapaushuetteloon vain korkeimman tuomioistuimen tai viranomaisen päätös.

Lähdeluettelo laaditaan vallitsevan käytännön mukaisesti. Lähteet voidaan jakaa eri ryhmiin tai merkitä samaan luetteloon.

Huomio: internet-lähteet, opastusta erikseen standardin mukaiseen tapaan viitata mm. kirjaston sivuilta ja vähintään sivun nimi, päivä, jolloin sivulla vierailtu sekä URL.

Esimerkki

LÄHTEET

Kirjalliset lähteet ja internet-lähteet

Alueellista ympäristötietoa, 16.4.2010

<http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=68&lan=fi>

Ekroos, Ari (1999): Biodiversity Protection and Planning in Finland. Special Case:

Forests and Planning law. Teoksessa: Comparative Conference on Planning and Environmental law. Toim. Ekroos Ari ja Hakkarainen Erja. Teknillinen korkeakoulu. Talousoikeuden laboratorio. Environmental law. Planning law. Natural Resources law 1:1999. S. 130-153.

Hallituksen esitykset: (- laitetaan aikajärjestykseen)
- 101/1998, Hallituksen esitys... (kirjoitetaan koko nimi)
- 84/1999, Hallituksen esitys...

Kulttuuriympäristö ja rakennussuojelu, 8.10.2002
URL: <http://www.vyh.fi/aluekayt/kulttymp/kukaindex.htm>

Pirjatanniemi, Elina (2001): Ympäristörikkokset. Kauppakaari.

Haastattelut

Ekroos, Ari, professori, 10.10.2002.
Havel, Barbara, Ph.D, 26.4.2010

5. Eräitä usein sekoitettavia käsitteitä ja tekstin jäsentelyssä huomioitavia seikkoja

On tärkeää, että (juridiset) käsitteet ovat oikein ja oikeassa kontekstissaan. Käytännön kirjoittamisessa hankaliksi sanoiksi ovat osoittautuneet seuraavat sanaparit, jotka eivät ole synonyymejä.

säädös – säännös

- säädös = esim. laki, asetus. Esim MRL on säädös ja vesilaki on säädös sekä MRA on säädös.
- säännös = lainkohta, pykälä, momentti tms. säädöksen osa. Esim MRL 1 § on säännös ja samoin VL 2:5.

laillinen – lainvoimainen

- laillinen = esim. teko oli laillinen (tai laitton)
- lainvoimainen = päätökseen ei voi enää hakea muutosta säännönmukaisin muutoksenhakukeinoin.
- Esim. päätös on lainvoimainen kuin rikosasiassa tyytymättömyyttä ei ole ilmoitettu määräajassa. Esim. kun toimituspäätökseen ei ole jätetty valitusta määräajassa.
- Esim. HO:n asiassa tekemä tuomio on lainvoimainen, kun KKO ei ole myöntänyt valituslupaa tai valitusluvan hakemisaika on kulunut umpeen eikä valitusta ole jätetty.

Yleensä teksti olisi hyvä kirjoittaa asiallista kirjakieltä noudattaen. Puhekielisyyks ja maalaileva tyyli heikentää tekstin laatua ja uskottavuutta sekä tuo ei-ammattillisen tunning. Samoin lyhyet, toisiaan seuraavat päälauseet muodostavat lukijalle epämiellyttävän lukukokemuksen, kun teksti tavallaan töksähtelee. Virkkeiden pituus ja rytmitys tuovat vaihtelua tekstiin! Yhden virkkeen kappaleita (tai jaksoja) ei tulisi olla. Minimipituus kappaleelle (tai jaksolle) on 3 virkettä.